

Titovo ime je postalo simbol nove etape u izgradnji socijalizma

U svojoj vekovima dugoj istoriji, narodi i narodnosti Jugoslavije nikada nisu imali tako veliku, stvaralačku, vizionarsku i tako snažnu ličnost kao što je bio Josip Broz Tito.

Tito je bio ne samo generalni sekretar KPJ, odnosno predsednik SKJ i predsednik Republike, već i naš voljeni drug i učitelj, s kojim smo preko pet decenija delili svako dobro i zlo.

Titov lik, njegove vanredne osobine rukovodioca, njegova duboka misaonost, trezvenost, mudrost i proniciljivost ostaće zauvek snažno urezane u našoj svesti. On nas je podsticao na rad, hrabrio i nije dao da pokleknemo ili posustanemo kod poteškoća i neuspeha. Ulivao nam je snagu da istrajemo u akcijama, u narodnim stremljenjima.

Njegove misli bile su i ostaće naše zvezde vodilje. Raditi sa Titom i uz Tita bila je posebna privilegija, čast i izuzetno zadovoljstvo.

U odnosima sa ljudima Tito je bio neposredan, otvoren, demokratičan i spreman da svakoga sasluša. Broz je osvajao ljude i svuda je uživao veliku popularnost. Bio je pravi masovik — kako se to starim partijskim rečnikom govorilo.

Milioni ljudi — obični, neuki i nesigurni, ali željni progressa i znanja dobijali su u njegovim rečima neku čudnu snagu i polet, svrstavajući se u redove samopregornih graditelja nove socijalističke, samoupravne Jugoslavije. Njegove ideje, njegove reči, budile su svest, pokretale mase u akciju i činile ih svesnim stvaraocima svoje sudbine i istorije svoje zemlje.

Od kada je drug Tito došao na čelo KPJ, ona je učvrstila svoje redove. Isterani su iz zemlje fašistički okupatori, izvršena je socijalistička revolucija, započeta je velika socijalistička izgradnja, uvedeno je društveno samoupravljanje, ostvareno je jedinstvo i ravnopravnost naših naroda i narodnosti, suštinski je poboljšan život svakog našeg radnog čoveka u gradu i na selu.

Sa Titovim imenom su povezani nesalomljiva snaga naše revolucije, Partije, radničke klase, naših naroda i narodnosti i sva naša današnja i buduća htenja.

Od zaostale, skoro nepoznate, učmale i mnogim nevoljama razdirane zemlje, Jugoslavija je postala primer u svetu i veoma značajan međunarodni činilac.

Tito i socijalistička Jugoslavija postali su sinonimi za sve ono što danas jesmo i za sve naše težnje kako na unutrašnjem tako i na međunarodnom planu.

Kao retko ko drugi Tito je osećao dijalektičke zakonitosti društvenih kretanja i za svaku etapu društvenog razvoja utvrđivao je ne samo prave zadatke, koji su izvirali iz najdubljih narodnih težnji, već je i pronalazio najpogodnije puteve za njihovo ostvarenje.

Tito je ponikao iz siromašne seljačko-radničke porodice. Bio je radnik, metalac, i ceo svoj život je posvetio borbi za bolji život radnog čoveka. Kao što je više puta isticao, on je dobro znao šta znači boriti se za parče hleba i šta znači »sastavljati kraj s krajem«.

Ipak, Tito na život radnika nikada nije gledao samo kroz hleb, kroz golu egzistenciju, iako je i to svojevremeno bio prvorazredni zadatak, već s najuzvišenijeg humanističkog, marksističkog stano-
višta.

Tito je uvek polazio od Marksove istorijske postavke da oslobođenje radničke klase mora biti njeno sopstveno delo. Na toj liniji uveo je radničko samoupravljanje, koje je označilo revolucionarni kvalitet ne samo za radničku klasu, već i za građane i sa socijalizam Jugoslavije.

Od uvođenja društvenog samoupravljanja, Jugoslavija korača sve brže napred. Ostvarili smo takav opšti rast kakav se retko gde beleži.

U sklopu svog grandioznog stvaralaštva, koje je unelo mnoge nove elemente i u političku praksu i u teorijsku misao socijalizma, Tito je pružio izuzetan doprinos i odnosima unutar međunarodnog radničkog pokreta i socijalizma u svetu uopšte. Titova politička filozofija afirmisala je pravo svih zemalja da grade socijalizam prema sopstvenim uslovima i da se različitim putevima može doći do pobe-
de socijalizma.

Sem toga, Tito je doprineo širokoj afirmaciji marksističke misli da avangarda socijalističke revolucije za svoj rad pre svega odgovara svojoj radničkoj klasi.

Od ogromnog je značaja to što Titovo revolucionarno stvaralaštvo nije robovalo dogmama i autoritetima. Štaviše, i one stavove koji su izgledali sasvim prihvatljivi i uobičajeni Tito je preispitivao i u skladu sa marksističkim učenjem i konkretnim uslovima tražio još bolja rešenja.

Titovo ime postalo je simbol nove etape u razvoju socijalizma i međunarodnog radničkog pokreta u svetu.

Titovim dolaskom na čelo KPJ nacionalno pitanje je postavljeno na potpuno nove osnove i dobilo sasvim novi značaj u politici naše Partije i zemlje. Kada su fašisti pokušali da našu višenacionalnost zloupotrebe i pokrenu bratoubilački rat, Titov poziv na bratstvo i jedinstvo odjeknuo je kao snažna munja u gluvoj i tamnoj noći, kao zov progresa, budućnosti i najdubljih, iskonskih narodnih težnji. Sa revolucijom i narodnooslobodilačkom borbom počela je borba za drugačije, nove ravnopravne odnose između naših naroda i narodnosti. Počeo je proces oslobođenja čoveka, nacija i cele zemlje.

Tito je duboko shvatao povezanost klasnog i nacionalnog i njihovu tesnu vezu sa opšteljudskim vrednostima. Bratstvo i jedinstvo, ravnopravnost i zajedništvo naših naroda i narodnosti bila je stalna, kontinuirana Titova briga. Skoro u svakom susretu, u svakom govoru, Tito je ukazivao na potrebu da se neguje, razvija i čuva bratstvo i jedinstvo kao zenica oka svoga.

Koliko je puta sve nas podsetio na veliku istinu koju, nažalost, neki povremeno zaboravljaju — da izolovani, bez zajedništva, naši narodi i narodnosti, ne bi značili skoro ništa. Samo jedinstveni i udruženi možemo sve da postignemo i da savladamo i najveće teškoće. Titova misao bila je i ostaće zauvek naša svetinja.

Ne može se govoriti o rešenju nacionalnog pitanja u Jugoslaviji a da se ne spomene Kosovo i položaj Albanaca. Tito se svim snagama borio da se Kosovo izvuče iz vekovne zaostalosti i da svi ljudi, bez obzira na nacionalnu pripadnost, žive i rade u slozi i jedinstvu, za dobro svake etničke zajednice pojedinačno i svih zajedno.

Tito je još u ratnim danima položio temelje naše spoljne, nesvrstane politike. Osnovni, rekao bih, fundamentalni princip nesvrstanoosti — pravo da svaki narod samostalno odlučuje o svom razvitku — Tito je definisao još u vremenu kada se cela Evropa nalazila pod okupacijom fašista, na istorijskom, Drugom zasedanju AVNOJ-a.

Tito se uvek zalagao za dobre odnose sa svim zemljama a posebno sa susednim, na opštepoznatim principima. Često je isticao,

a na to je ukazao u Karađorđevu, da nismo imali i da nemamo teritorijalnih pretenzija prema bilo kome. Jugoslavija poštuje princip nepovredivosti granica i taj princip smatra podjednako obaveznim i za sebe i za svoje susede, bez obzira kada su i kojim instrumentom utvrđene.

Bio je pobornik apsolutne nezavisnosti i samostalnosti svih zemalja Balkana i jačanja njihovog uzajamnog poštovanja i poverenja. Po njegovom dubokom uverenju, to je preduslov dobrosusedstva u ovom regionu. Strana uplitanja i strane sile, koje su uvek nastojale da nas podele i zavade, nikada Balkanu i balkanskim narodima nisu donosile i donele sreću.

Tito je obišao skoro sve delove zemljine kugle. Imao je susrete bezmalo sa svim državicima sveta. Sva njegova putovanja i svi njegovi susreti protekli su u znaku velike poruke, koju je izgovorio svojevremeno u Kairu, da »bez slobode nema mira«, kao što u današnjim uslovima ni »bez mira nema slobode«.

Šesta konferencija nesvrstanih zemalja u Havani uspešno je okončana zahvaljujući najvećim delom baš drugu Titu. Titove reči izgovorene u Havani o karakteru, značaju i ciljevima pokreta nesvrstanosti — da nesvrstanost izražava suštinske interese celog čovečanstva — ostaće kao amanet, kao trajna poruka za sve nesvrstane zemlje i progresivne ljude u svetu.

Pojmu koegzistencije Tito je dao nove kvalitete. Stoga je on graditelj i novih međunarodnih političkih i ekonomskih odnosa. Puteve na koje je Tito ukazivao radi očuvanja mira, bržeg opšteg napretka čovečanstva i rešavanja aktuelnih međunarodnih problema istorija je već potvrdila. Na nama, na sadašnjim i novim generacijama, na svim zemljama sveta, ostaje obaveza da ih uporno i dosledno pretvaramo u delo. Titovo vizionarstvo ostaće neizmerno nadahnuće za čovečanstvo, za sve borce mira, za sve graditelje socijalizma.

*

Prestalo je da kuca jedno veliko, plemenito ljudsko srce. Tuga i bol su svuda prisutni, ali mi nismo utučeni, nismo izgubljeni. Nalazio sam se u pratnji druga Tita, na njegovom poslednjem putu od Ljubljane do Beograda. U neprekidnoj koloni ljudi koji su izašli da se poslednji put oproste od druga Tita, video sam koliko je boli, koliko suza kod hiljade mladih i starih, ali i koliki je ponos na Tita i Titovo delo koje će uvek živeti.

Uostalom, Tito nas je stalno učio da uvek, pa i onda kada nam je najteže, budemo čvrsti, jedinstveni, dostojanstveni i odlučni.

Pod Titovim vođstvom stali smo na svoje noge, izrasli smo i znamo svoj put. On je kristalno čist i jasan.

Natčovečanskim naporima savladali smo teškoće izgradnje socijalizma i stigli ovde gde smo danas. Stvorili smo čvrstu materijalnu bazu daljeg razvoja našeg društva, izgradili snažno političko i društveno jedinstvo. Kao i do sada, i sada i dalje, svi zajedno, narodi i narodnosti, naoružani Titovim idejama, zbratimljeni, slobodni i ravnopravni — napregnućemo sve svoje snage da ispunimo poruke koje nam je Tito dao, zadatke koje nam je on postavio. Teško će nam biti bez druga Tita, ali ćemo uvek biti i ostati uz Tita. Titove ideje, Titove misli, Titovo delo je i naše delo. Ono će biti nepresušni izvor stvaralačke inspiracije za nas i za buduće generacije.